

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

25 Quas pœnas inducat simonia realis in beneficiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

pœna sint restringende, ita illa verba esse accipienda; alioquin dicendum fuisset, Ab omnium Ordinum etiam antè susceptorum executione sint suspensi. Verùm quia Auctores non inuenio, placet sententia communis.

136
Si alius te ignorante pecuniam dedit, non es suspensus.

Quòd si alius te ignorante pro tua ordinatione pecuniam dederit, certum est te non fore suspensum ab aliis Ordinibus antè susceptis. multum tamen putant te fore suspensum ab Ordine sic suscepto; quam sententiam Felinus in cap. Per tuas, de simonia nu. 3. dicit communem. eandem tenet Siluester v. Suspendio, n. 7.

Sed contrarium videtur verius; quod tenet Nauarrus cap. 25. num. 68. vbi pro hac sententia citat Bellamerum & Cardinalem. Ratio est, quia id Iure non est expressum: & aliàs æquum videtur, vt eùm ordinatio sit valida, nec possit ei auferri, non prohibeatur eius vsu per iniquitatem alterius. cur enim cogetur manere caelebs vt sacerdos, non concessio sacerdotij vsu? nihil enim commertur cur ei hæc pœna irrogetur.

Addo, non incurere excommunicationem aut suspensionem, etiam si post ordinationem, id quod se in scio datum est ab amico pro ordinatione, eisdem restituat, aut compenset: vt idem Nauarrus dicto n. 68. contra Siluestrum docet.

Tertiò, Si præsumpserit in illa suspensione ministrare, efficitur irregularis: (vt qui censuram violenter) deinde per Bullam Sixtinam ipso facto priuatur omnibus dignitatibus, beneficiis, officiis, & efficitur inhabilis ad omnia.

Quartò, Nemo præter Romanum Pontificem potest illum absoluerè à censuris, aut cum eo dispensare, vt patet ex Bulla Sixti; vbi reuocat concessionem omnes & facultates per quas posset quis absolui. Seposita autem hac Bulla, potest Episcopus, si casus sit occultus, & necdum ad forum externum deductus, Concilium Trid. sess. 24. c. 6. quod verum est, etiam si cum ipso hæc simonia commissæ esset; quia per hoc non est sua potestate priuatus aut suspensus.

Episcopus absoluit.

Quidam addunt, eum qui per simoniam ordinatur, fieri irregularem, eò quòd accipiat Ordines in excommunicatione. Ita Hugolinus tab. 4. c. 4.

Ordinatus simoniacè an irregularis.

Sed contrarium est verius, nam per suspensionem Ordinis incurrit excommunicationem; ac proinde per eandem non potest incurere irregularitatem, debent enim esse distincti actus. idèd enim incurritur irregularitas, quia in excommunicatione iam antè existens, ausus est Ordinem suscipere.

DUBITATIO XXV.

Quas pœnas inducat simonia realis in beneficiis.

137
Procurans alteri beneficium per simoniam realem.

Dico Primò, Qui beneficium confert vel procurat alteri per simoniam realem, eligendo, presentando, postulando, instituendo, confirmando, commendando, est ipso facto excommunicatus; Extrau. Cùm detestabile hoc tamen non habet locum in officiis Ecclesiasticis, quæ non sunt beneficia, neque in pensionibus, vel vicariis temporalibus; quia dicta Extrauagans non loquitur de talibus, cum non sint beneficia. vide Nauarrum c. 23. numero 111.

Nomine beneficij etiam comprehendimus Abbatiam & Prioratum; quia secundum Nauarrum sunt beneficia regularia, & Extrauagans expressè de illis loquitur. Idem dixerim de similibus Prælatibus Regularium, quæ non consistunt in nuda commissione ad nutum reuocabili, sed in munere ordinario, vt est Rectoratus, Prouincialatus, Generalatus; quia eadem est ratio, & eadem incommoda, imò grauiora, ex simoniaca horum acquisitione sequerentur.

Dico Secundò, Qui verò beneficium per talem simoniam acquirit,

Accipiens.

Primò, est ipso facto excommunicatus, Extrau. supra.

Secundò, Omnis collatio & prouisio huiusmodi est nulla, nullumque ius tribuit, dicta Extrauag. vbi decernitur, vt electiones, presentationes, collationes, & alia prouisiones beneficiorum per simoniam realem factæ, sint irritæ, & nullum ius tribuant, & vt prouisi fructus non faciant suos, sed sub periculo anime sue ad eorum restitutionem teneantur. Idem dicendum, si tu quidem simoniam non fecisti, sed te sciente & non contradicente facta est ab alio pro te. cap. Nobis fuit, 27. de simonia, iuncta Glossa, & cap. Sicut tuis, 33. eodem. vide Couar. reg. Peccatum, p. 2. §. 8. n. 7.

Petes, Quid si legitime electus vel presentatus committat simoniam pro confirmatione, vel institutione obtinenda, eritne etiam ipsa electio & presentatio irrita?

138

Electio non est irrita, si simonia pro institutione committatur.

Quidam putant esse irritam. Ita Hugolinus supra c. 5. ex Felino in cap. Sicut tuis, de simonia.

Sed contrarium puto verius, quia Iure non reperitur expressum: imò contrarium insinuatur cap. Si confirmationem, de electione, in 6. non enim si posterior actus est irritus, etiam prior irritus censeri debet. Vnde puto sufficere vt tollatur inhabilitas contracta per actum posteriorem; nec opus esse noua electione aut presentatione. Si vero in priore actu simonia commissæ sit, omnes sequentes sunt irriti; quia vano fundamento nituntur: procedunt enim ex suppositione validitatis prioris actus.

Tertiò, Fit inhabilis ad idem beneficium obtinendum, cap. Nobis fuit, de simonia, &c. pœnult. de electione, vbi dicitur, Episcopum non posse dispensare vt habeas Prælaturam, quæ tibi per simoniam te ignorante commissam, collata fuit; secus verò si sit beneficium simplex, quòd si hic eget dispensatione, multò magis is qui sciuit, & non contradixit, vel per se commisit simoniam, dispensatione eget, ac proinde absque dispensatione inhabilis est. nemo enim eget dispensatione, id est, relaxatione Iuris, nisi qui Iure impeditur.

139
Inhabilitas.

Petes, Quis possit hanc inhabilitatem tollere?

140

Resp. Certum est, si simonia sit publica, vel deducta ad forum externum, & consentiente beneficiario commissæ, inhabilitatem ex ea contractam non posse tolli per Episcopum, sed per solum Papam.

Quis eam tollat.

est communis sententia Doctorum: & satis colligitur ex Iuribus citatis. Si verò sit omnino occulta, quidam putat per Episcopum tolli posse; tum quia nullo Iure referuatur Summo Pontifici; tum quia etiam si referuata esset, videretur tamen concessa per Conc. Trid. sess. 24. c. 6. sub nomine suspensionis, vel irregularitatis, vel casus occulti. Ita Henricus c. 56. de excommunicatione, & quidam alij. Quæ sententia etiam videatur satis probabilis; contraria

taria

traria tamen est communior DD. tutior & praxi conformior.

Regula de triennali possessore.

Quartò, Regula de triennali possessore non prodest simoniace ingressis in beneficium, sicut nec intrusis, vt habetur in regul. Cancellariae, de triennali possessore. vide Gomezium quaest. 12. in illam regulam. vnde etiam post triennij possessione potest eis his intentari, & beneficium adimi, etiam si solum simoniam conuentionalem admiserint, vt idem Gomezius docet. Secus est de aliis, qui per tantum temporis spatium colorato aliquo titulo beneficium possederunt. hi enim, si bona fide possederint, non solum exceptione impetentes repellunt; sed etiam in foro conscientiae beneficium retinere possunt, vt supra cap. 6. dub. 10. probabiliter ostensum est. Prodest tamen haec regula ei, quo ignorante simonia commissa est, vt idem Gomezius supra docet: quia hic non peccauit. maximè si res sit occulta; quia tunc semper habet titulum coloratum.

141 Mediators.

Quintò, Mediatores in simonia beneficij & Ordinis, incurrunr poenam excommunicationis ipso facto, si ad executionem vtriusque ventum fuerit, vt patet dicta Extrauag. Cum deestabile, vt parentes, amici, procuratores, & omnes, qui suam operam interponunt vt beneficium simoniace obtineatur.

Communi-antes sua auctoritate. Non incur-unt ex-communicationem.

Petes Primò, Vtrum qui sua auctoritate beneficia permutant, has poenas incurrant?

Respondeo, Communior sententia DD. est, incurrere, quia hi in iure dicuntur simoniaci, & suum contractum vtriusque complent.

Contraria tamen sententia est probabilis, quam tenet Petrus Nauar. lib. 2. c. 2. nu. 435. Arragon. in fine operis, & quidam alij recentiores. fauet Co-uarruias lib. 1. var. c. 5. n. 3. in fine, & nu. 5. Ratio est, quia hic non est proprie dicta simonia, cum non detur temporale pro spiritali; sed generaliori modo simonia vocatur, vt supra ostensum est: ergo quando iura dicunt simoniacos esse ipso facto excommunicatos, non debet hoc extendi ad hanc simoniam; sed solum ad eam, quae proprie & strictè simonia dicitur; poenae enim sunt restringendae. Confirmatur, quia iura quae loquuntur de hac permutatione, non habent vllam poenam ipso facto incurrendam; sed solum loquuntur de poena ferenda, vt patet cap. Cum olim. 7. de rerum permutatione. c. Cum pridem. 4. de pactis. cap. Sicut tuis. 33. cap. Tanta. 7. & cap. De hoc autem. 11. de simonia. Nec obstat, quòd in Extrauag. Cum deestabile, dicitur, qui quomodolibet dando vel accipiendo simoniam commiserint, &c. quia hoc intelligendum est de simonia proprie dicta.

Petes Secundò, Quid si per ignorantiam inculpatam simonia sit commissa?

142 Si per ignorantiam commissa.

Resp. Si ab aliis te ignorante, tuà causà simonia commissa est, non incurris quidem poenam excommunicationis; efficeris tamen inhabilis ad idem beneficium, ita vt absque dispensatione non possit tibi illa vice conferri; idque in poenam illorum, qui simoniace te promouere voluerunt; vt patet ex cap. Nobis fuit. & cap. Sicut tuis. iuncta Glossa, de simonia. Quòd si illi laborassent ignorantia inculcata, tunc neque inhabilis efficereris; quia nulla culpa commissa est, ob quam illa inhabilitas est constituta. vnde postet illud beneficium tibi secundo conferri absque vlla dispensatione. Idem videtur dicendum, si contractus simoniacus

ab ipso beneficiario per ignorantiam celebratus sit. In vtroque tamen casu beneficium resignari debet, nisi secundo conferatur; quia prior collatio irrita fuit, vt pote per contractum irritum facta.

Notandi tamen sunt tres casus, quibus non teneris beneficium resignare, etsi illud dato pretio consecutus sis.

143 Tres casus, quibus non debet resignari.

Primus est, Si inimicus tuus occultè per fraudem pecuniam dedit, eo fine vt collatio tibi facta, sit inualida, & tu inhabilis; vt habemus cap. Nobis fuit. & cap. Sicut tuis litteris, de simonia. Secus si amicus vt tibi prodesset, vt solent parentes pro filiis. Tunc enim simulatque sciueris, teneris dimittere, vt expressè habetur dict. cap. Sicut tuis. Imò efficeris inhabilis ad idem beneficium, vt dictum est num. 139.

2. Casus.

Secundus est, Si tu metuens ne quis pecuniam pro beneficio tibi impetrando daret, expressè contradixisti. Ita habemus cap. Sicut tuis litteris, eodem. quod non tantum locum habet quando pecunia datur pro confirmatione eius, qui iam est electus; sed etiam quando datur pro ipsa electione, vel praesentatione, vel collatione; vt docet Nauarrus in cap. fin. de simonia, & Lopez p. 2. cap. 106. & colligitur ex D. Thoma quaest. 100. art. 6. ad 3. Haec tamen contradictio nihil proderit, si ea non obstante, ante collationem scias pecuniam reuera datam, & nihilominus illam acceptes. Tunc enim cum scires collationem esse simoniacam, tenebaris eam non admittere. Vnde si admittas, peccas acceptando beneficium ex collatione simoniaca: & quamuis non incurras poenam excommunicationis, quia non es causa simoniaci contractus; tamen teneris resignare, & efficeris inhabilis, vt patet ex dictis n. 139. & 142.

144 An teneatur resignare si solueris pecuniam ab alio promissam.

In hoc tamen casu difficultas est, Vtrum si post obtentum beneficium consentias, soluendo pecuniam per alium promissam, vel refundendo solutam, tenearis resignare beneficium, & restituere fructus perceptos, quando antea contradixisti.

Ad quam respondendum, Si non consentias in factum alterius, ratum habendo contractum, seu promissionem simoniacam amici, sed solum ex amicitia soluas id, quod ipse amore tui dedit vel promisit, ne videlicet ipse tuà causà damnum sentiat; non teneris restituere, imò nec peccas; vt rectè Nauarrus lib. 5. consil. 10. de simonia, probat. illud enim soluere ex amicitia, ne amicus grauetur, non est malum, neque est approbare factum amici: sicut patens soluendo debita filij, quae ipse male contraxit, non approbat facta illa, quibus contraxit; sed id facit ex amore filij, ne ipse infamis habeatur. Si verò consentias approbando factum amici, iam incurris simoniam, & teneris resignare beneficium, & fructus restituere; iuxta D. Thomam artic. 6. ad 3. qui id colligit ex dicto cap. Sicut tuis. Idem sentit Panormitan. & insinuat Nauarrus supra.

Non teneatur, si non approbas contractum.

Contrarium tamen, id est, quòd non teneatur etiam in hoc casu resignare, docet Adrianus quodlib. 9. art. 6. littera C. Ratio est, quia illa ratificatio, quae fit post legitimam collationem & ius acquisitionem, non potest eam inficere, aut simoniacam efficere. Sicut, inquit, si quis pro beneficio sibi gratis collato, postea animo mercimoniali pecuniam solueret, non inficeretur, nec irrita redderetur prior collatio legitime facta. Idem tenet Tancredus, vt refert Glossa

Sententia Adriani.

in dictum cap. Sicut. Nec obstat, *Ratificationem retrotrahi, & mandato comparari.* regul. 10. in 6. quia id intelligendum in iis, quæ pendent à consensu ratificantis, non autem quæ antea absolute & plenè peracta. Similiter non officit dictum cap. Sicut, ubi sic habetur: *Ex eo, quod contra prohibitionem & voluntatem tuam (à qua postmodum minime recessisti) aliquis te penitus ignorante pecuniam promissit, & excoluit, nihil debet tibi ad pœnam vel culpam imputari, nisi postea consenseris pecuniam solvendo promissam, aut reddendo solutam.* quia hinc nihil aliud sequitur, quàm aliquid debere tibi in culpam vel pœnam imputari, si consenseris in factum alterius. *In pœnam, vel culpam,* inquit, non autem *in pœnam & culpam.* & quamvis diceret *in pœnam & culpam,* non tamen inde sequitur; collationem vel confirmationem priorem fuisse irritam, aut beneficium debere dimitti: potest enim intelligi de pœna ferenda. Hæc sententia videtur mihi valde probabilis. Fateor tamen, talem mereri priuari per sententiam causa cognita. Addi potest

3. Casus.
145
Pontifex
simoniacè
electus.

Tertius casus, Si Papa ad Papatum per simoniam peruenisset, non teneretur resignare; modò à duabus partibus Cardinalium concorditer electus fuerit. Probari potest ex cap. Licet. 6. de electione, ubi Alexander III. statuit, *ut ille absque ulla exceptione ab universali Ecclesia Romanus Pontifex habeatur, qui à duabus partibus Cardinalium concordantibus electus fuerit & receptus.* Ratio est, quia si talis electio esset irrita, sæpè Ecclesia posset esse sine capite; saltem esset sæpè incerta. Hæc sententia est valde probabilis.

Contraria tamen, nempe quòd talis non sit verus Pontifex, & teneatur Pontificatum deponere, videtur quibusdam verior. Nam cap. Si quis pecunia, d. 79. Nicolaus II. statuit; *Si quis pecunia vel gratia humana, sine concordia & canonica electione, & Cardinalium, & sequentium religiosorum Clericorum fuerit Apostolica Sedi inthronizatus, non Apostolicus, sed Apostaricus habeatur.* Glossa hoc intelligit de eo, qui per simoniam electus est ab illis, qui non habent potestatem eligendi, non à Cardinalibus. Sed primò, Hæc Glossa est contra textum, inquit Maior d. 25. dub. 1. de pœna simoniacorum. Deinde qui per simoniam electus est, etiam à Cardinalibus, non est canonicè electus; quod tamen requirit iste Canon. Idem probari potest ex Concilio Lateran. sub Julio II. sess. 5. ubi sacro approbante Concilio statuitur, *ut electio Romani Pontificis per simoniam facta, eo ipso nulla existat, & sic electo nulla in spiritualibus vel temporalibus tribuatur facultas.*

146

Aduerte tamen, etiam si fortè ex parte rei non esset verè Pontifex ob hos vel similes Canones; tamen hoc ipso, quo recipitur à duabus partibus Cardinalium, esse habendum ab Ecclesia pro Pontifice, ut patet ex dicto capite Licet, & talis ratione tituli colorati, concurrente communi errore, in suis definitionibus habebit infallibilem auctoritatem, Deo illi propter commune bonum Ecclesie assistente. Vnde Ecclesia non erit incerta de suo capite; quia sciet quis ex parte rei verè sit caput, vel quis pro tali sit habendus. Sed vira harum sententiarum sit verior, non est huius loci fufius examinare.

Deus illi
assistet.

DVBITATIO XXVI.

Quas pœnas inducat simonia confidentiæ.

Respondeo, Infert Primò Excommunicationem Papalem utriusque parti contrahenti.

147
Pœna, quas
incurrunt
confidentiarj.

Secundò, Priuationem beneficij, in quo commissæ est simonia.

Tertiò, Priuationem reliquorum beneficiorum antè obtentorum, & pensionum.

Aduerte tamen, illum non teneri hæc beneficia vel pensiones dimittere ante sententiam: quia pœna; qua quis priuatur re sua iam possessa, non debetur ante sententiam, ut docet Glossa communiter recepta, in cap. 11. Fratrnitas. 1. 2. q. 2. qua de re supra cap. 34. dub. 34. & cap. 29. dub. 8.

Quartò, Inhabilitatem ad idem beneficium, & ad cetera omnia. Hanc tamen inhabilitatem ad cetera, quidam intelligunt solum post sententiam declaratoriam criminis: & ita puto vsu receptum, vide Sancium lib. 9. de matrim. disput. 30.

Quintò, Omnia beneficia collata & accepta in confidentiam simoniacam, reseruatæ sunt Sedi Apostolicæ, ac proinde ordinarius collator non potest ea conferre.

Vnde sequitur, omnes illos, qui beneficia (in quibus antea à decessore commissæ fuit simonia confidentiæ) obtinent, ex alterius quàm Romani Pontificis collatione, non obtinere ea canonicè; quia non ab eo, qui poterat conferre: & consequenter posse priuari, nisi per triennium fuerint in pacifica possessione. vide tamen quæ hæc de re dicta sunt supra cap. 34. dub. 9. & iuxta ea hæc limita.

Petēs, Quid si solum contractus huius simoniæ sit celebratus, & neutra ex parte completus?

148
Debet contractus esse ex altera parte completus.

Resp. Tunc dictas pœnas non contrahi, ut infirmitat Nauar. supra, & colligitur ex ipsa Bulla; nam significatur, beneficium debere esse simoniacè receptum.

Notandum est, priuationem omnium beneficiorum, & inhabilitatem ad omnia, incurri in tribus casibus.

Priuatione omnium benefic. in tribus casibus.

Primò, In simonia confidentiæ, ut dictum est.

Secundò, In simonia commissæ in electione Papæ, ut habemus in Concil. Lateran. sub Julio I. sess. 5.

Tertiò, In simonia, quæ committitur quando examinatores ad parœcias, aliquid ab examinandis, occasione examinis accipiunt; ut statuit Concilium Tridentinum sessione 24. cap. 18. ut supra cap. 34. dubit. 16. diximus. In his tamen omnibus videtur vsu receptum, ut non teneatur quis sua beneficia dimittere ante sententiam, ut supra dictum est.

DVBITATIO XXVII.

Utrum simonia conuentionalis inducat pœnas Iuris.

Respond. & Dico Primò, Nulla simonia conuentionalis, excepta ea quæ confidentiæ dicitur, inducit ipso facto villas pœnas Iuris positur.

149

Ita